

[missing]

[missing]

Эльилльэ истачийаа

Көдэнг тэн - ньидитэ бандьэ паравааньэрэнг түдэ чунгдэн ньилдьилэк эннулгинь-мэдьуолнуни. Көдэнг энмун чундэ мэ лъэй, таатльэр лукундьии ньинэмдьийилпэ дитэ эннуйуол-моравньэнги.

Көнмэгисчэ истачийаа

Көдэ йавнар тунг Декларацияжа ньидэйуодьэ параваапэлэк эннуйуол-моравньэй. Тангунжанэ эл тунгизт.

- тэт омо, аруу, ньаачэн сурэ, тадаатэ эрэлыигийэ хуодэдэ банулги, тэт кэйп уури паайп нолул;

- тэт социальнэй паруол (происхождение) тадаатэ политическэй чундэ хуодэдэ банулги, тэт идьирэ тэтчиэ уури элньэмэньийэ нолул;

- тэт лэwэйнбурэбэ чамуолги уури йукуолги, мөрдэньилги уури элмөрдэньилги;

Йалмисчэ истачийаа

Көдэ йавнар эwйэ түдэ кэдэл эдьилэк тадаатэ түдэ чунгдэн ньилдьилэк эwрэрэнг эннуйуол-моравньэй. Эдьилдажа кинуол лъэлк wэрwэлэк чалдьэлэ эл паруол-моравньэ.

Йэлэклэсчэ истачийаа

Кинуолльэлк хамуль уури хамриил дитэ эл лъэйуол-моравньэ. Көдэлэ хамриил нгориил тадаатэ пождэбан ньиданнул анмолжинь эwльэйуол-моравньэй.

Имдалдысчэ истачийаа

Кинуолльэлк эл лъитэгуол-моравньэ, кинуолльэлк кинжатэн эл туриэйуол-моравньэ.

Маалайлисчэ истачийаа

Көдэ йавнар - эйк хадаанэнг лъиэнульэлк уури эннульэлк - мэр офонийуол-моравньэй сокуонлэк.

Пускийисчэ истачийаа

Көдэ йавнар сокуон киэйиэ ньидитэ банги тадаатэ дискриминациябат чонгулжа ньидитэ бандьэ паравааньэнги.

Маалайлэклэсчэ истачийаа

Конституциялэк уури сокуонлэк тадийуодьэ параваапэдажанэ чавнаанудажа, кодэ йавнар суут чамбалэк түдэ параваапэжанэ мэ чонгнуйуол-моравньэй.

Wальфарумкуруосчэ истачийаа

Кинуолльэлк сукинь эл хаайиллайуол-моравньэ, wэрwэлэк эл моойуол уури түдэ лукулжат эл маарчийуол-моравньэ.

Кунильисчэ истачийаа

Көдэ йавнар түдэжанэ угулуоунай анньэрилжа сэwрэнудажанэ, тангунжанэ независимэй суут амутнэнг ичуонулдажа тадийуол-морав паравааньэй.

Куниль маарха бурисчэ истачийаа

Сокуоннэй эwиэличэ суут тэт ньалльэ wизйуолжанэ эл оорэдажа гитнью, тэт ньаллэндэ көдэ дитэ эл ичуойуо-моравньэйэк. Тадаатэ лъиэ ньалльэ wизльэлжанэнг тэтханэ чонгнуйуол-морав суут мэ лъэй.

Сокуон wайи ньалльэ wизэл дитэлюо эл ичуомэрукундажа эйуулжанэ, тэтханэ кинуолльэлк суутнгинь эл тадийуол-моравньэ. Тэт ньалльэ wизйуол йэдэйдажанэнг, танг ньаллэжа эйууйуол-морав миэрэбат пурэнбандьэ миэрэбэ эл эйууйуол-моравньэйэк.

Куниль кии-бурисчэ истачийаа

Көдэ кэдэл-нимэдажанэ кинуолльэлк эл антасуол-моравньэ, көдэ кэдэл-эдьилдажа кинуолльэлк эл сэwнуйуол-моравньэ, көдэ чиэстэжанэ тадаатэ репутациядажанэ кинуолльэлк эл лөтильэсуол-моравньэ.

Куниль йалмисчэ истачийаа

Түдэ лэwэйнбурэбэжа көдэнг хадаадэнг эwриэнуйуол-моравньэй, хадаадэнг эннуйуол-моравньэй.

Тудэ лэwэйнбурэбэґат wiэдэ кэwэйл-буньдэ кэдэн мэ кэwэйтэй, тудэ лэwэйнбурэбиэнь пэнгэйл-буньдэ мэ пэнгэйтэй.

Куниль йэлэклэсчэ истачийаа

Чиин тангудулґа эйуурэ, кэдэн wiэн лэwэйнбурэбэґа эннуйуол-морав йаwулэ вангчийуол-морав паравааньэй.

Тун параваа маархуонь ООН цельпэдаґа тадаатэ принциппэдаґа элкодиньбандьэрукунэ wiэльэлдье чиигинь эл панаат.

Куниль имдалдисчэ истачийаа

Көдэ йаwнар мэ хади суктуул (государство) гражданинги нолуол-морав паравааньэй.

Кинґатэн граждaнствэдаґанэ wэрwэлэк эл тинґарэйнунну уури эл wiэдэгурчиисиэнунну.

Куниль маалийисчэ истачийаа

Кэйпэпул тадаатэ пайпэпул-титтэ ньаачэн сурэґат, омоґат уури эрэлыигийэґат эл моойуочуон-ньаґагурчиирэн, маархан нимэндьии нґолаайуол-морав паравааньэнги.

Ньаґагурчиил-буньил маалаґарут льедаґа маархуонь, кэйпэ пайпэньэн нымэннунна.

Маархан нимэндьии нґолаайэрукунпэлэ суктуул мэр оґонийуол-моравньэй.

Куниль пускийисчэ истачийаа

Көдэ йаwнар эwйэ тудэ кэдэллье нґодье тэтчиэньэйуол нэмэнэйуол-морав паравааньэй.

Кодэґа кэдэллье нґодьэрукунэ кинуолльеэлк wэрwэлэк эл тинґарээйуол моравньэ.

Куниль маалайлэкэсчэ истачийаа

Көдэ йаwнар эwйэ тудэ кэдэл-чундэньи, суобасньэй тадаатэ эрэлыигийэньэй. Көдэ тудэ эрэлыигийэґанэ тадаатэ warул чундэґанэ (убеждение) wiэльье нґолаасулги, танун суодэдэ танньэпулґанэ wiэн чии чундэґа сэwрэл-буньилги эл маалуйуол-моравньэ.

Куниль wальґарумкуруосчэ истачийаа

Көдэ warул чундэги (убеждение) нэмэлэдэн эл лалwийуол-моравньэ, көдэ тангунґанэ хобо кисэйуол-морав паравааньэй. Кинґатэн эл ингизчуон информацияпэлэ тадаатэ идеяпэлэ вангчирэн нуурэлэк, танунпэґанэ суктуул границапэдаґат эл игууйичуон чиигинь мөрдьийуол-моравги эл маалуу.

Кингунильисчэ истачийаа

Көдэ йаwнар эл лайнулньэй солґадьилпэлэ wiэйуол уури таатбандье солґадьилпэґа эwрэйуол-морав паравааньэй.

Мэ хади гурууппэґа уури организацияґа кодэлэ wэрwэлэк эл сэwриэнунну.

Кингуниль маарха-бурисчэ истачийаа

Көдэ йаwнар тудэ мэдьуолуол лэwэйнбурэбэ эдьилдаґанэ-йаwулдаґанэ wаґарэчилґа "тудэ чалдьеґанэ мэ паруол-моравньэй".

Көдэґа йаwнайдаґа тудэ мэдьуолуол лэwэйнбурэбэ суктуулгин сулууспэдаґа чаґадьэйуол-морав паравааги wiэн чиинльэґат эл охойчэнь.

Йаwнай омо чундэги паравиэчэл дьии (правительство) чаґадьэлпэгин пара нґолуол-моравньэй. Лэмльэпулги нэмэлэдэн эл хорпиилньэй выборпэґа элхобо бандье куоластаал чамбэлэк нууйуолнунни.

Кингуниль кии-бурисчэ истачийаа

Көдэ йаwнар социальнэй чамбалэ мэдьуол-морав паравааньэй. Тадаатэ личность дитэ warумулгинь, көдэ йаwнар экономическэй, социальнэй тадаатэ культурнэй уобаласпэґе толиэйуол-моравньэй.

Кингуниль кии-бурисчэ истачийаа

Көдэ йаwнар тудэ чаґадьэл-буньил чаґадьэлґа чаґадьэйуол-морав паравааньэй. Тан чаґадьэлги амучэ усулуобуйаґа ууйуол-моравньэй тадаатэ кодэґа эл чаґадьэчуон поньаатэйэн монул чундэ анмолґинь эwльэйуол-моравньэй.

Көдэ йаwнар тудэ чаґадьэрэн wiэйуолньэн көдиньбандье поґодэлэ-нэмэлэ мэдьуол-морав паравааньэй.

Көдэ тудэ wiэйуол wальэдаґат эл охойчэндьэрукунэн мэдьуол-моравньэй. Танньэги тудэ кэдэл тадаатэ

нимэндыйигин наадиимэрукунпэдаба мэ пэлуол-моравньэй.

Көдэ йавнар түдэ интэриэспэ чонгулгинь профсоюзлэ виэрэн, тадаа чилиэн голуол-морав параваньэй.

Кингуниль йэлэклэсчэ истачийаа

Көдэ йавнар утгэгэврэн-чайлэньи тадаатэ элчабадьэлньэй элэмвиэйэ пэриэмэньи. Тадаатэ льеэ чабадьаанубэ чайлэгин чичиркэги мэ моннэруол-моравньэй, тан уоппускаги мэ вальэньэй.

Кингуниль имдалдысчэ истачийаа

Көдэ йавнар түдэ кэдэлбанэ тадаатэ түдэ нимэндыйибанэ амутнэнг эндиийуол-моравлэк, көдиньбандьэ тэтчиэньэйуол-моравньэй.

Уоньийиэ голнурэн тадаатэ ингийидуо голнурэн осуобэй чамбэлэ мэннунгумлэ. Уонгодьэрукунпэ йавнар ньидитэ бандьэ социальнэй чонгулба льеэнунги.

Кингуниль маалийисчэ истачийаа

Көдэ йавнар нимэлэба ураайуол-моравньэй. Начальнэй тадаатэ уопсай искуолаба ураал эл вальэньэ. Начальнэй искуолаба көдэ йавнар ураайуол-моравньэй, тан техническэй тадаатэ профессиональнай ураанубэпэ ураалба эл энгэнэнг икляйуол-моравньэнги.

Ураал-кодэ личность дитэ варумулдаба чамбиинунум. Тадаатэ-омопэ ньичунгдэбан эннулпэдаба, ньивальбийил голоалгудаба чамбиинунум.

Чиипэги титтэ уорпэбанэ хади ураанубэба сэврэйуол-моравлэ титтэйлэк курильиинунга.

Кингуниль пускийисчэ истачийаа

Көдэ йавнар искусство виэйуолдабанэ амутнэнг йуонурэн-мөрнурэн, научнай прогресс йэдэйлдаба "чалдьэлэ парнурэн", тадаатэ тангньэнг йавнай амудьэдабанэ түдэ эдылба мөрнурэн, эннуйуол-морав параваньэй.

Научнэй, литературнэй тадаатэ художественнэй чабадьэлпэба автор годьэ көдэ, тан түдэ виэйуолба көдиньбандьэ пободэлэ-нэмэлэ мэдьуол-морав параваньэй.

Кингуниль маалайлэклэсчэ истачийаа

Көдэ йавнар түдэ параваапэбанэ чоннутэй-офониитэй социальнэй тадаатэ международнэй пэрээдэкньэй эдылба эннуйуол-морав параваньэй.

Кингуниль вальбарумкуруосчэ истачийаа

Көдэ йавнар түдэ общество киэйиэ мэ нэмэн мэр эбээжинэсньэй.

Мэ хади көдэ уури чиипэ параваапэдабанэ охойчэс нундьэ параваа кинбанэнг эвлээ.

Көдэ вангчиримэ параваапэги ООН цельпэдабат тадаатэ принциппэдабат сайдэнг эл пануол-моравньэ.

[missing]

[missing]